

ZESPÓŁ SZKÓŁ ZAWODOWYCH

I OGÓLNOKSZTAŁCĄCYCH

im. Stanisława Staszica

w Nidzicy

PROGRAM
WYCHOWAWCZY
i
PROFILAKTYKI

*Nie ma większego bogactwa w narodzie
nad świątłych obywateli.*

Jan Paweł II

Podstawa programowa zakłada, że szkoła kształtuje u uczniów postawy sprzyjające ich dalszemu rozwojowi indywidualnemu i społecznemu, takie jak: uczciwość, wiarygodność, odpowiedzialność, wytrwałość, poczucie własnej wartości, szacunek dla innych ludzi, ciekawość poznawcza, kreatywność, przedsiębiorczość, kultura osobista, gotowość do uczestnictwa w kulturze, podejmowania inicjatyw oraz do pracy zespołowej. W rozwoju społecznym bardzo ważne jest kształtowanie postawy obywatelskiej, postawy poszanowania tradycji i kultury własnego narodu, a także postawy poszanowania dla innych kultur i tradycji. Szkoła podejmuje odpowiednie kroki w celu zapobiegania wszelkiej dyskryminacji.

ZSZiO w swej pracy wychowawczej, wspierając w tym zakresie rodziców, zmierzać będzie do tego, aby uczniowie:

1. znajdowali w szkole warunki wszechstronnego rozwoju osobistego (w wymiarze intelektualnym, duchowym, społecznym, zdrowotnym, moralnym i estetycznym),
2. rozwijali w sobie dociekliwość poznawczą ukierunkowaną na poszukiwanie prawdy, dobra i piękna,
3. mieli świadomość wartości i użyteczności edukacji w życiu współczesnego człowieka,
4. stawali się coraz bardziej samodzielni i odpowiedzialni,
5. poszukiwali, odkrywali i dążyli drogą rzetelnej pracy do osiągnięcia życiowych celów i odnalezienia własnego miejsca w świecie,
6. uczyli się szacunku dla dobra wspólnego jako podstawy życia społecznego,

7. przygotowali się do życia w rodzinie, w społeczności lokalnej i w państwie, ze zrozumieniem wartości każdej z tych wspólnot, w duchu odpowiedzialności, solidarności, patriotyzmu i szacunku dla dziedzictwa kulturowego,
8. przygotowali się do rozpoznawania wartości moralnych, dokonywania wyborów i ponoszenia za nie odpowiedzialności ,
9. kształtowali w sobie postawę współdziałania i dialogu, umiejętność słuchania innych i szanowania ich poglądów,
10. współtworzyli w szkole wspólnotę nauczycieli i uczniów.

Trzy podstawowe filary niniejszego programu to:

- działania wychowawcze podczas zajęć szkolnych,
- pomoc psychologiczno- pedagogiczna,
- profilaktyka.

Treści wychowawcze:

1. Rozwój jednostki i kształtowanie własnej osobowości.
2. Wychowanie zdrowotne - kształtowanie postaw prozdrowotnych.
3. Wychowanie do życia w rodzinie.
4. Kształtowanie postaw patriotycznych i obywatelskich.
5. Wychowanie do aktywnego udziału w życiu gospodarczym.
6. Kształtowanie postaw proekologicznych.
7. Gotowość do uczestnictwa w kulturze, rozwijanie szacunku dla dziedzictwa kulturowego regionu i narodu.
8. Rozwijanie samorządności uczniowskiej.
9. Organizacja czasu wolnego ucznia- alternatywne sposoby spędzania czasu wolnego.

Cele i zadania przyjęte do realizacji wychowawczej funkcji szkoły

Uznając, że wychowanie to proces kształtowania osobowości człowieka, cele i zadania wychowawcze będą realizowane na wszystkich zajęciach edukacyjnych, w trakcie zajęć pozalekcyjnych, imprez i uroczystości szkolnych oraz poprzez działania nauczycieli pełniących obowiązki wychowawców klasowych, pedagoga szkolnego, psychologa oraz osób wspierających szkołę w wychowaniu.

1. Rozwój jednostki i kształtowanie własnej osobowości
a) zachęcanie do głębszego poznawania siebie i pracy nad własnym rozwojem intelektualnym i duchowym,
b) kształtowanie umiejętności prawidłowego odczytywania swoich stanów emocjonalnych, poczucia własnej wartości, dawania i otrzymywania wsparcia,
c) nabywanie umiejętności rozróżniania i pielęgnowania uczuć koleżeństwa, przyjaźni i miłości,
d) przygotowanie do rozpoznawania podstawowych wartości moralnych, dokonywania ich oceny i hierarchizacji,
e) uczenie krytycznego odbioru tego, co niesie ze sobą kultura masowa,
f) kształtowanie odpowiedzialności za siebie i innych oraz za dokonywane wybory moralne,
g) rozwijanie umiejętności prezentacji swego stanowiska, dialogu i współdziałania z innymi oraz szanowania poglądów innych,
h) kształtowanie postawy tolerancji dla odmienności rasowych, narodowych, światopoglądowych, wyznaniowych, kulturowych,
i) rozwijanie indywidualnych zainteresowań, rozbudzanie potrzeby samodoskonalenia;
j) wprowadzanie w świat kultury i sztuki, umożliwienie rozwoju intelektualnego, emocjonalnego i duchowego drogą przeżyć estetycznych,
k) stwarzanie sytuacji rozbudzających aktywność i twórczość,
l) kształtowanie nawyków dbania o estetykę wyglądu własnego i najbliższego otoczenia,
m) kształtowanie kultury bycia na co dzień,
n) rozwijanie troski o kulturę języka i odpowiedzialności za słowo,
o) rozbudzanie i rozwijanie aspiracji życiowych.
p) pomoc w rozwiązywaniu dylematów związanych z wyborem szkoły, studiów, zawodu,
q) kształtowanie optymizmu życiowego.
2. Wychowanie zdrowotne - kształtowanie postaw prozdrowotnych
a) uświadomienie współzależności między wymiarami zdrowia- fizycznym i psychicznym oraz odpowiedzialności za ochronę własnego zdrowia,
b) kształtowanie postaw dbałości o własny rozwój fizyczny, sprawność i odporność organizmu oraz o higienę ciała i otoczenia,
c) propagowanie zdrowego stylu życia,
d) organizowanie zajęć rekreacyjno-sportowych i turystycznych wspierających rozwój fizyczny,
e) przygotowanie do racjonalnych zachowań w obliczu zagrożeń; ratownictwo w nagłych stanach zagrożenia życia.
f) współpraca z rodzicami mająca na celu kształtowanie postaw prozdrowotnych i zdrowego stylu życia
g) poszerzanie wiedzy rodziców na temat prawidłowości rozwoju i zaburzeń zdrowia psychicznego młodzieży
3. Wychowanie do życia w rodzinie
a) pomoc w pokonywaniu problemów i trudności związanych z okresem dorastania i dojrzewania,

b) pomoc w rozwiązywaniu problemów wynikających z konfliktu pokoleń,
c) kształtowanie umiejętności obrony własnej intymności i nietykalności seksualnej oraz szacunku dla ciała innej osoby,
d) pomoc w kształtowaniu pozytywnego stosunku do płciowości i odnoszeniu jej do wartości nadrzędnych, takich jak poszanowanie życia, miłość, małżeństwo, rodzina, akceptacja i szacunek w relacjach między ludźmi,
e) uświadamianie roli rodziny w życiu człowieka, promowanie wzoru małżeństwa opartego na wierności, uczciwości, odpowiedzialności i partnerstwie,
f) kształtowanie pozytywnych wzorów funkcjonowania rodziny,
g) nabywanie umiejętności korzystania ze środków przekazu w sposób selektywny, umożliwiający obronę przed ich destrukcyjnym oddziaływaniem na rozwój osobowy i życie rodzinne.
4. Kształtowanie postaw patriotycznych i obywatelskich
a) uświadomienie obowiązków wobec ojczyzny, w tym obowiązku jej obrony i dbałości o jej dobre imię,
b) kształtowanie postaw szacunku wobec godła i hymnu państwowego,
c) rozwijanie i pogłębianie poczucia przynależności do społeczności lokalnej, regionalnej, narodowej i państwowej,
d) rozwijanie poczucia wartości indywidualnego i zespołowego działania na rzecz społeczności uczniowskiej, lokalnej, regionu i państwa,
e) ukazanie wzorca państwa prawa, funkcjonującego na podstawie mechanizmów demokratycznych, kształtowanie kultury prawnej,
f) obchody świąt państwowych i rocznic historycznych,
g) rozwijanie zainteresowań przemianami społeczno- politycznymi w kraju.
h) zapoznanie z prawami i obowiązkami ucznia ZSiO oraz obywatela Rzeczypospolitej,
i) kształtowanie umiejętności podporządkowania się wymogom procedur demokratycznych we wspólnym działaniu (np. w zespole klasowym, samorządzie uczniowskim).
j) zachęcanie do udziału w wolontariacie i działaniach na rzecz ludzi potrzebujących pomocy (np. akcje charytatywne Caritas, WOŚP, MOPS)
5. Wychowanie do aktywnego udziału w życiu gospodarczym
a) poznanie mechanizmów gospodarki wolnorynkowej,
b) rozbudzanie wyobraźni i pomysłowości dotyczącej przyszłej aktywności zawodowej i gospodarczej,
c) kształtowanie umiejętności planowania własnego rozwoju wykształcenia i zdobywania kwalifikacji zawodowych,
d) rozwijanie ducha przedsiębiorczości i umiejętności zarządzania własnymi pieniędzmi,
e) poznanie podstawowych zasad etycznych życia gospodarczego i nabywanie umiejętności stosowania ich w życiu szkolnym (np. rzetelna praca, punktualność, dotrzymywanie danego słowa, wywiązywania się z powierzonych funkcji i zadań, prawdomówność, uczciwość),

f) kształtowanie umiejętności sporządzania dokumentów związanych z ubieganiem się o pracę oraz podjęciem własnej działalności gospodarczej,
g) rozwijanie umiejętności autoprezentacji- rozmowa kwalifikacyjna.
6. Kształtowanie postaw proekologicznych
a) ukazanie zależności między działalnością człowieka a jego środowiskiem oraz zrozumienie przyczyn i skutków ingerencji człowieka w świat przyrody,
b) rozbudzanie wrażliwości na piękno i bogactwo świata przyrody,
c) organizowanie działań służących poprawie stanu środowiska w najbliższym otoczeniu,
d) wpajanie umiejętności przestrzegania ładu i porządku w miejscach publicznych i w środowisku naturalnym (np. w lesie, na plaży).
7. Gotowość do uczestnictwa w kulturze, rozwijanie szacunku dla dziedzictwa kulturowego regionu i narodu
a) kształtowanie postawy szacunku dla polskiego dziedzictwa kulturowego,
b) rozwijanie wiedzy o historii i kulturze własnego regionu i jej związkach z historią i kulturą narodu,
c) udział w życiu kulturalnym: wycieczki do kin, muzeów, teatrów, itp.
d) udział w lokalnych inicjatywach kulturalnych,
e) popularyzowanie wiedzy na temat kultury krajów nauczanych w szkole języków,
f) rozwijanie postawy ciekawości, otwartości i tolerancji wobec innych kultur i obyczajów.
8. Rozwijanie samorządności uczniowskiej
a) rozwijanie poczucia bycia współgospodarzem szkoły,
b) współudział w realizowaniu zadań dotyczących działalności szkoły (np. współpraca przy tworzeniu prawa szkolnego, organizacja imprez szkolnych i klasowych itp.),
c) umożliwienie składania Dyrekcji i Radzie Pedagogicznej propozycji dotyczących życia społeczności uczniowskiej,
d) stosowanie procedur demokratycznych w działalności społeczności uczniowskiej (np. w wyborach opiekuna samorządu uczniowskiego).
9. Organizacja czasu wolnego ucznia- alternatywne sposoby spędzania czasu wolnego
a) organizowanie różnych form wypoczynku i rekreacji,
b) wycieczki o charakterze poznawczym,
c) udział w zajęciach pozalekcyjnych i kołach zainteresowań,
d) przygotowywanie imprez szkolnych,
e) wyjazdy do teatru, kina, muzeum, itp.

Oddziaływania profilaktyczne

Profilaktyka w szkole ma na celu zapobieganie niepożądanym zjawiskom w rozwoju i zachowaniu uczniów. Polega na eliminowaniu zachowań ryzykownych oraz wzmacnianiu działań chroniących przed niepożądanymi zjawiskami.

1. Słabe wyniki w nauce, brak motywacji do nauki
a) diagnozowanie przyczyn niepowodzeń szkolnych,
b) rozwijanie aspiracji życiowych uczniów; podnoszenie poczucia własnej wartości oraz wiary we własne możliwości,
c) stała współpraca z rodzicami ucznia, informowanie o postępach w nauce,
d) podkreślanie mocnych stron ucznia w procesie edukacyjnym,
e) organizowanie pomocy koleżeńskiej,
f) ukazywanie skutecznych metod i technik uczenia się; pomaganie w planowaniu, organizowaniu nauki własnej oraz gospodarowania czasem wolnym,
g) stosowanie metod aktywizujących w pracy z uczniem,
h) dostosowywanie wymagań do indywidualnych potrzeb uczniów,
i) pomaganie w planowaniu dalszej drogi kształcenia, informowanie o lokalnym rynku pracy, wyposażenie uczniów w umiejętność autoprezentacji,
j) organizowanie pomocy psychologiczno-pedagogicznej dla uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi,
k) uwzględnianie zaleceń poradni psychologiczno-pedagogicznej zawartych w opiniach i orzeczeniach,
l) organizowanie zajęć wspierających pracę ucznia zdolnego,
m) przygotowywanie uczniów do udziału w konkursach, olimpiadach, zawodach sportowych,
n) organizowanie zajęć pozalekcyjnych zgodnie ze zdiagnozowanymi wcześniej potrzebami, zainteresowaniami uczniów,
o) prezentowanie na zajęciach z wychowawcą zainteresowań i pasji uczniów.
2. Wysoka absencja w szkole.
a) diagnozowanie przyczyn absencji,
b) wspieranie i rozwijanie zainteresowań uczniów, angażowanie ich w życie klasy, szkoły; integrowanie zespołu klasowego
c) przekazanie uczniom informacji o prawnych i administracyjnych konsekwencjach niespełniania obowiązku nauki,
d) uświadomienie uczniom wpływu frekwencji na poziom posiadanej wiedzy,
e) konsekwentne stosowanie procedur szkolnych wobec uczniów opuszczających zajęcia szkolne bez usprawiedliwienia,
f) stała współpraca z rodzicami, informowanie o frekwencji ucznia,
g) systematyczna współpraca z policją, sądem rodzinnym, zespołem kuratorów.
3. Przemoc, agresja i konflikty z prawem.
a) zapoznanie uczniów z dokumentami regulującymi pracę szkoły: Statutem Szkoły, Programem Wychowawczym, Programem Profilaktyki,
b) diagnozowanie sytuacji występowania przemocy fizycznej i psychicznej – podejmowanie działań interwencyjnych,
c) ukazywanie młodzieży alternatywnych sposobów spędzanie czasu wolnego (koła zainteresowań, wycieczki, imprezy kulturalne, sportowe), zachęcanie uczniów do

PROGRAM WYCHOWAWCZY I PROFILAKTYKI ZSiO W NIDZICY

rozwijania zainteresowań,
d) ukazywanie uczniom sposobów pokojowego rozwiązywania konfliktów, uczenie zasad efektywnej komunikacji,
e) uczenie metod relaksacji umożliwiających odreagowanie napięć, wyciszenie się, rozwijanie umiejętności radzenia sobie z negatywnymi emocjami,
f) uświadamianie uczniom negatywnego wpływu mediów na zachowanie człowieka,
g) uświadamianie uczniom niebezpieczeństw związanych z cyberprzemocą oraz jej konsekwencji dla ofiary i sprawcy
h) organizowanie uroczystości szkolnych integrujących całą społeczność szkolną,
i) aktywizowanie uczniów do udziału w imprezach środowiskowych (Sprzątanie Świata, Świąteczna Zbiórka Żywności, Wielka Orkiestra Świątecznej Pomocy),
j) obejmowanie indywidualną opieką uczniów, którzy dopuścili się popełnienia przestępstwa lub wykroczenia; współpraca z rodzicami, zespołem kuratorskiej służby sądowej, Komendą Powiatową Policji,
k) organizowanie spotkań z funkcjonariuszami policji poświęconych przestrzeganiu prawa, odpowiedzialności karnej oraz o obowiązujących procedurach w sytuacjach zagrożenia.
4. Uzależnienie od substancji psychoaktywnych, hazardu i nowoczesnych technologii.
a) promowanie zdrowego stylu życia, rozwijanie zainteresowań, wdrażanie uczniów do aktywnego spędzania wolnego czasu,
b) przekazywanie informacji o mechanizmach sięgania po środki psychoaktywne,
c) uświadamianie uczniom zgubnego wpływu substancji psychoaktywnych na zdrowie, relacje interpersonalne oraz funkcjonowanie w społeczeństwie,
d) wspieranie uczniów i wychowanków, którzy ze względu na swoją sytuację rodzinną, środowiskową lub uwarunkowania biologiczne są w wyższym stopniu narażeni na rozwój zachowań ryzykownych.
e) przeprowadzenie indywidualnych rozmów z uczniami,
f) zachęcanie uczniów do konstruktywnego korzystania ze zdobyczy nowoczesnych technologii, uświadomienie młodzieży zagrożeń wynikających z uzależnienia od Internetu, gier komputerowych, hazardu,
g) rozwijanie umiejętności asertywnych zachowań, uczenie konstruktywnego odmawiania,
h) poszerzanie wiedzy rodziców dotyczącej rozpoznawania wczesnych objawów używania substancji psychoaktywnych oraz działań z zakresu wczesnej interwencji
i) współpraca z przedstawicielami: Poradni Psychologiczno - Pedagogicznej, poradni specjalistycznych, Komendy Powiatowej Policji, Zespołu Opieki Zdrowotnej, Powiatowej Stacji Sanitarno Epidemiologicznej oraz pracodawcami młodocianych pracowników
5. Wczesna inicjacja seksualna
a) przygotowanie uczniów do życia w rodzinie,
b) dostarczenie uczniom informacji na temat antykoncepcji,
c) uświadamianie uczniom podstawowych wartości takich jak: rodzina, miłość, szacunek, wierność, zaufanie,
d) uzmysłowienie uczniom konsekwencji zdrowotnych, psychologicznych i społecznych wynikających z podejmowania wczesnej aktywności seksualnej.

WYBRANE PROPONOWANE TRESCI WYCHOWAWCZE:

Klasa I

1. Historia, tradycje i patron szkoły.
2. Integracja zespołu klasowego.
3. Prawo szkolne jako regulator funkcjonowania społeczności ZSZiO.
4. Kształtowanie właściwego stosunku do nauki, rozwijanie umiejętności radzenia sobie z niepowodzeniami szkolnymi.
5. Planowanie, organizowanie i ocena efektywności własnego uczenia się.
6. Niwelowanie napięć emocjonalnych związanych z funkcjonowaniem w szkole, poprzez wykorzystanie strategii radzenia sobie ze stresem oraz aktywność fizyczną.
7. Zdrowie jako jedna z najważniejszych wartości w życiu- budowa postawy prozdrowotnej i propagowanie zdrowego stylu życia.
8. Wolontariat i dobroczynność– pomoc innym w potrzebie.
9. Kultura bycia nie tylko w szkole — właściwe zachowanie w miejscach publicznych.
10. Aktywność fizyczna jako niezbędny element troski o zdrowie fizyczne i psychiczne.
11. Pojęcie konfliktu, postawa wobec konfliktu. Doskonalenie umiejętności negocjacji, umiejętność konstruktywnej dyskusji.
12. Asertywność-sztuka mówienia „nie”.
13. Bycie sobą w grupie społecznej, asertywne reagowanie na krytykę.
14. Kształtowanie krytycznej postawy wobec przemocy; sposoby przeciwdziałania przemocy możliwości reagowania na przemoc.

Klasa II

1. Kształtowanie właściwego obrazu własnej osoby- samoakceptacja.
2. Pewność siebie czy zarozumiałość.
3. Kompleksy źródłem niebezpieczeństw (anoreksja, bulimia, podatność na psychomanipulacje).
4. Kształtowanie postawy odpowiedzialności za siebie i innych.
5. Akceptacja i tolerancja. Tolerancja wyrazem zgody na odmienność drugiego człowieka.
6. Stereotypy-postawy wobec mniejszości narodowych.
7. Inni ? Niepełnosprawni wśród nas.
8. Przygotowanie do dojrzałego prezentowania własnego systemu wartości (wierności sobie) przy jednoczesnym poszanowaniu praw drugiego człowieka, zasad tolerancji i demokracji.
9. Moje prawa i prawa innych – deklaracja praw człowieka.
10. Profilaktyka uzależnień
 - a. Definicja alkoholizmu, etiologia, przebieg choroby alkoholowej.
 - b. Przyczyny i skutki nikotynizmu, postawa wobec proponujących palenie.
 - c. Narkomania- przyczyny i skutki uzależnienia.
 - d. Zagrożenia XXI wieku- uzależnienia od nowoczesnych technologii.
11. Zagrożenia związane z wczesną inicjacją seksualną.

Klasa III

1. Akty prawne regulujące funkcjonowanie rodziny.
2. Znaczenie rodziny w życiu człowieka. Rodzina jako grupa społeczna. Funkcje rodziny.

3. Kobiecość odnajduje siebie w odbiciu męskości, podczas gdy męskość potwierdza się przez kobiecość.(J.P.II)
4. Czy kobiety są z Wenus a mężczyźni z Marsa?
5. Dojrzałość do małżeństwa, rola mężczyzny i kobiety w rodzinie..
6. Problemy życia rodzinnego- alkoholizm, przemoc, bezrobocie.
7. Samotność i osamotnienie. Przyczyny samotności.
8. Sukces- cele i planowanie w życiu człowieka; mój pomysł na życie.
9. Pomoc w podejmowaniu decyzji dotyczących dalszego kształcenia w szkolnictwie wyższym, wyjazdy na uczelnie i spotkania ze studentami.
10. Poszukiwanie pracy (list motywacyjny, curriculum vitae).
11. Rozmowa kwalifikacyjna z przyszłym pracodawcą-sztuka autoprezentacji.

Wychowawcy klas techników treści wychowawcze ustalają uwzględniając czteroletni cykl nauki.

Kalendarz ważniejszych działań wychowawczych

Kalendarz uwzględnia tylko te działania wychowawcze, które mają stałe miejsce w harmonogramie roku szkolnego.

Miesiąc	Wydarzenie
Wrzesień	Uroczyste rozpoczęcie roku szkolnego.
	Wyjazdy integracyjne uczniów klas pierwszych.
	Zapoznanie wszystkich uczniów z prawem szkolnym (Statut, WSO, Regulamin ZSZiO itp.), przypomnienie prawa szkolnego w klasach starszych.
	Wybory opiekuna i władz samorządu uczniowskiego.
	Otrzęsiny klas pierwszych.
Październik	Święto Komisji Edukacji Narodowej.
	Festiwal Pieśni i Piosenki Patriotycznej.
Listopad	Narodowe Święto Niepodległości.
	Konkurs wiedzy o regionie.
Grudzień	Olimpiada wiedzy o zdrowiu.
	Mikołajki.
	Wigilie w poszczególnych klasach.
Styczeń	Święto Szkoły.
	Udział w finale WOŚP.
	Studniówka.
Luty	Walentynki.
Marzec	Dzień wiosny.
Kwiecień	Pożegnanie maturzystów.
	Dzień otwarty ZSZiO.
Maj	Święto Konstytucji 3 Maja.
Czerwiec	Dzień Dziecka.
	Rozdanie świadectw połączone z wręczaniem nagród za szkolne sukcesy: olimpiady, konkursy, zawody itp.

Uczniowie ZSZiO są objęci pomocą psychologiczno- pedagogiczną.

Procedura działań w sytuacjach kryzysowych

Jeżeli zachodzi potrzeba pilnej interwencji Szkoły w sprawach dotyczących sytuacji ucznia ustala się następujący tryb postępowania:

1. Pracownik Szkoły zobowiązany jest poinformować o zaistnieniu sytuacji kryzysowej właściwego wicedyrektora a w razie jego nieobecności – dyrektora szkoły.
2. W celu ustalenia jednolitych działań szkoły dyrektor/wicedyrektor zwołuje zespół w składzie:
 - Dyrektor/wicedyrektor.
 - Nauczyciel – wychowawca.
 - Pedagog szkolny.

Program uchwalony przez Radę Rodziców ZSZiO w dniu.....